Київський університет імені Бориса Грінченка
Кафедра української літератури, компаративістики і грінченкознавства

ПРОГРАМА ЕКЗАМЕНУ

з дисципліни «Теорія літератури»

4-й курс

спеціальності 035 Філологія
освітньої програми 035.01 Українська мова і література
освітнього рівня першого (бакалаврського)

Форма	Письмова		
Тривалість	1 год. 20 хв.		
Максимальна кількість балів	40		
Критерії оцінювання	Підсумковий іспит передбачає виконання завдань двох типів. *1. Дати визначення і коротку характеристику ключовим термінам курсу.* Для виконання пропонуються три терміни. Максимальна оцінка за кожен — 5 балів. Оцінюються повнота (1), точність формулювання (3), наявність усіх можливих компонентів відповіді (1). *2. Розгорнутий виклад знань із запропонованого тематичного поля теорії літератури.* Для виконання пропонується 1 тематичне поле. Максимальна оцінка — 25 балів. Оцінюються самостійність (5), повнота (5), точність (5), аргументованість (5), наявність усіх можливих компонентів відповіді (5). Рекомендований обсяг відповіді — від 2 тис. знаків.		
Перелік термінів	Автор біографічний Автор експліцитний Автор імпліцитний Алегорія Алюзія Архетип Белетристика Вічні теми Внутрішня форма слова Герменевтика Герменевтичне коло Героїчне Герой ліричний Герой літературний Горизонт очікування	Катарсис Класична література Колективне несвідоме Композиція Контекст Конфлікт Літературна ієрархія Літературна репутація Літературний процес Масова література Метажанр Мімезис Міф Міфопоетика Мова художня	Предметний світ Прекрасне Прототип Психологізм Ремінісценція Рід літератури Розповідач Символ Синкретизм Стилізація Стиль літературний Сюжет Текст Текстуальність Типізація

	Гротеск Деконструкція Деталь Дискурс Діалог Діалогічність Діонісійське Жанр Жанровий канон Знак Ідилічне Інтер'єр Інтерпретація Інтертекстуальність Канон літературний	Монолог Монтаж Мотив Образ Оповідач Пафос Пейзаж Персонаж Персонаж-тип Піднесене Підтекст Поетика Позасюжетні елементи Портрет Потік свідомості	Точка зору Трагічне Фабула Фрагмент Хронотоп Художній вимисел Цикл Цитата Читач експліцитний (реальний) Читач імпліцитний (абстрактний) Читач масовий Школа літературна
Перелік тем	Теорія літератури як наука і навчальна дисципліна. Специфіка теорії літератури та її місце в системі гуманітарних дисциплін (серед філософії, історії, естетики, лінгвістики тощо). Основні формальні та змістові аспекти вивчення літературних феноменів. Специфіка античного літературознавства. Головні концепти літературознавства епохи Відродження. Проблеми поетики а працях теоретиків Класицизму і Бароко. Головні концепти літературознавства епохи Романтизму. Міфологічна та неоміфологічна школи в літературознавстві. Культурно-історична та порівняльно-історична школи в літературознавстві. Біографічна школа в літературознавстві. Психологічна школа і фройдизм у літературознавстві. Формальна школа у літературознавстві. Структуралізм у літературознавстві. Постструктуралізм та деконструктивізм у літературознавстві. Рецептивна естетика у літературознавстві. Гендерні студії та школи в літературознавстві. Постколоніальна критика в літературознавстві. Мистецтво як естетична форма суспільних свідомості та підсвідомого, як засіб естетичного освоєння дійсності. Естетика, естетичні цінності та естетичні емоції. Естетичні категорії в літературознавстві: прекрасне, героїчне, драматичне, комічне, трагічне, романтичне. Теорія наслідування та її розвиток. Теорія символізації. Авторська суб'єктність у творі. Концепція смерті автора. Атрибутивні та акцидентні критерії художності твору. Художній образ і знак. Образна природа художньої літератури. Місце літератури серед інших мистецтв, зокрема синтетичних. Герменевтика як мистецтво й теорія тлумачення текстів. Читання як феномен. Взаємодія читача і автора. Присутність читача у творі. Історико-функціональне вивчення літератури. Літературна критика в системі літературних явищ. Літературний канон: природа і чинники формування. Класика, елітарна література, інтелектуальна література. Масова література, Белетристика. Елітарна й егалітарна концепції мистецтва і літератури.		

	Світ літературного твору як «інша реальність Засади його творення і розуміння. Час і простір у художньому творі. Персонаж як носій цінності. Свідомість і самосвідомість персонажа. Психологізм літератури. Сюжет, фабула, конфлікт. Текст як поняття філології, семіотики, культурології. Твір і текст. Інтертекстуальність літератури. Цитата, алюзія, ремінісценція. Подія, мотив, композиція, монтаж. Роль повтору в літературі. Генерика і генологія в літературознавстві: задачі та основні проблеми. Рід літератури як теоретична і практична проблема. Епос, драма, лірика. Проблема жанру в літературознавстві: поняття про жанр, принципи поділу на жанри, поняття «змістовна форма». Жанрова система. Жанрова традиція. Жанрова трансформація. Закономірності розвитку літератури. Принципи періодизації літературного процесу. Світова, регіональна, національна специфіка літератури. Великі та малі літератури.

Екзаменатор _____ Р. Козлов

Завідувач кафедри _____ О. Бровко